DZĪVNIEKI

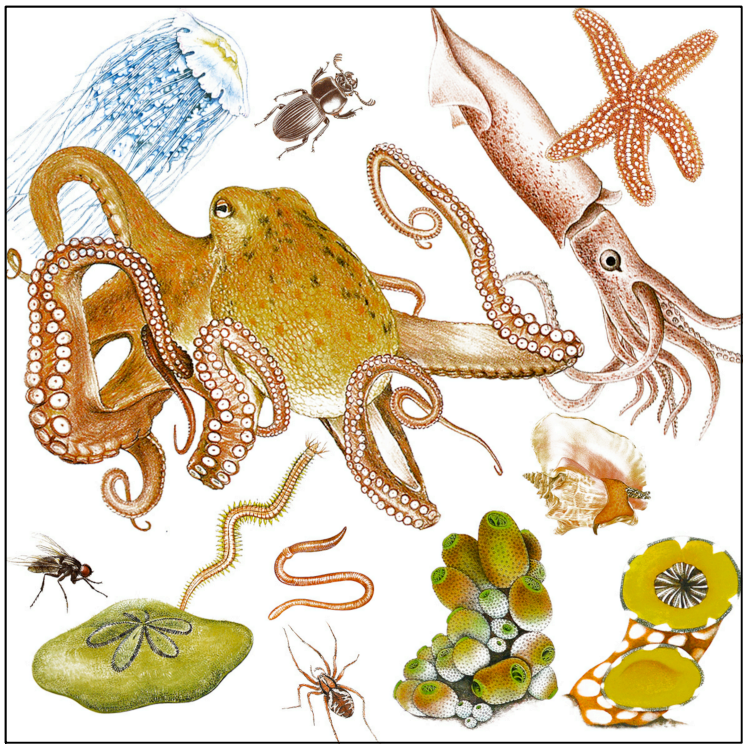

Bezmugurkaulinieki

III Es pats!

Visus dzīvniekus var iedalīt divās lielās daļās: mugurkaulinieki un bezmugurkaulinieki. Labāk pazīstami ir mugurkaulinieki: zīdītāji, putni, rāpuļi, abinieki un zivis. Taču daudz, daudz reižu vairāk uz mūsu palnētas ir tieši bezmugurkaulinieku, piemēram, kukaiņi, gliemji, tārpi, zarndobumaiņi. Visi dzīvnieki ēd, elpo, kustās un rada pēcnācējus.

III Es pats!

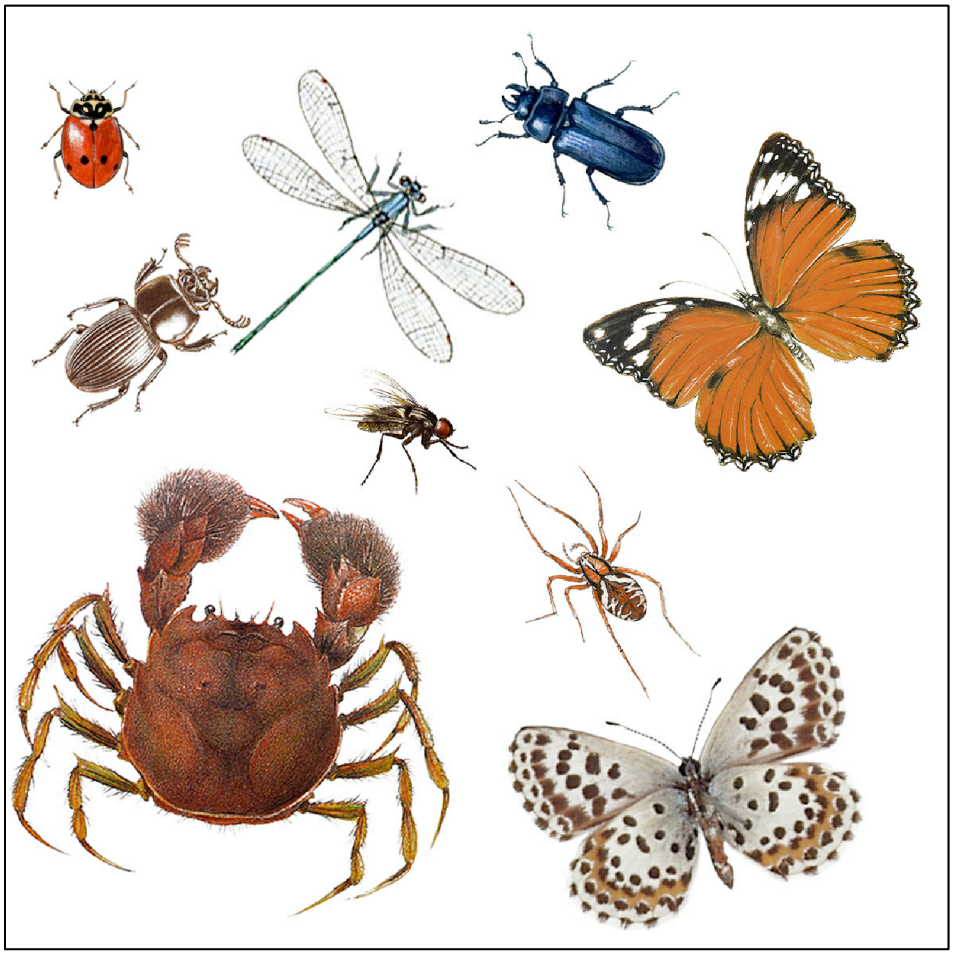

III Es pats!

Posmkāji ir bezmugurkaulinieki. Posmkāju uz planētas ir visvairāk - trīs ceturtdaļas no visiem dzīvniekiem ir posmkāji (kukaiņi, zirnekļi, daudzkāji, vēžveidīgie). Posmkāju galvenā pazīme ir posmotas kājas, arī viņu ķermenis sastāv no posmiem: galva, krūtis un vēders. Posmkājiem ir ārējais skelets - visus orgānus sargā cieta, bet elastīga ārējā čauliņa.

III Es pats!

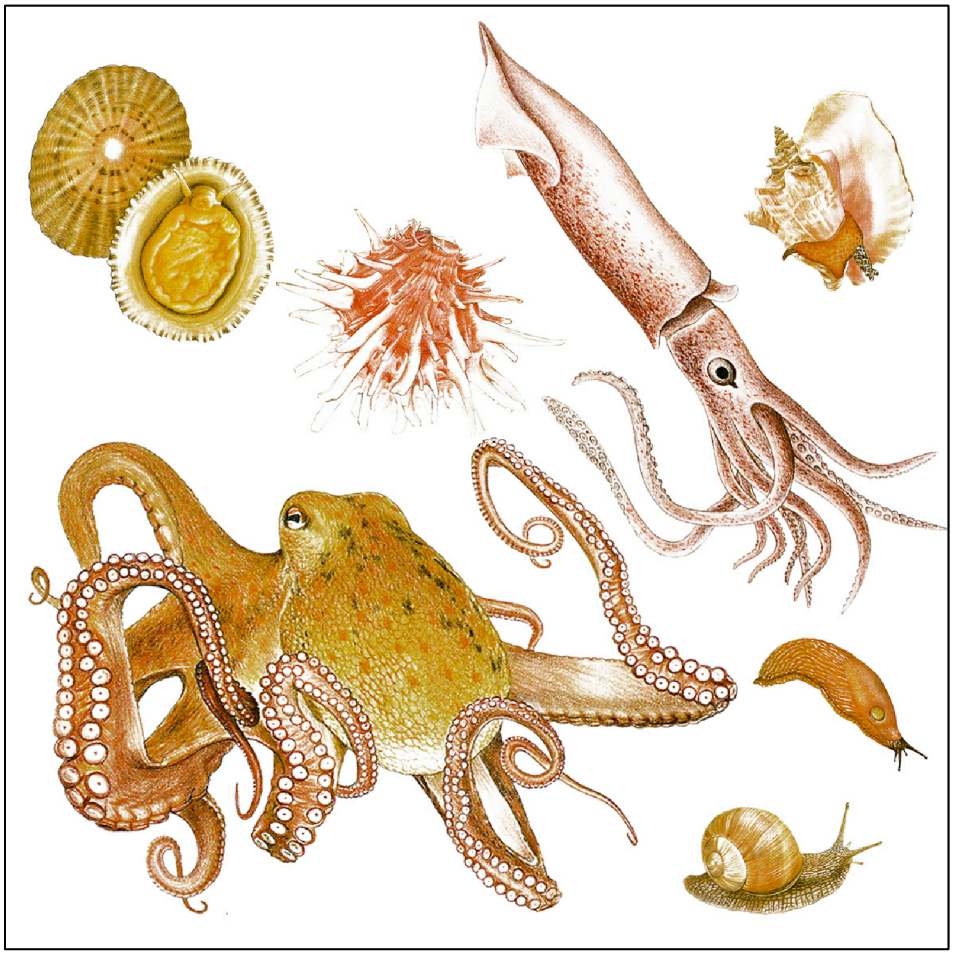

Gliemji un galvkāji ir bezmugurkaulinieki. Tie dzīvo gan ūdenī, gan uz sauszemes, elpo ar plaušām vai žaunām, un visiem ir arī gremošanas orgāni. Gandrīz visiem ir cieta čaula vai tās atliekas, piemēram, kalmāriem un sēpijām čaula ir mīkstajos audos un no ārpuses to nevar redzēt. Astoņkājis ir vislielākais no visiem bezmugurkauliniekiem. Savukārt, gliemežus mēdz saukt par vēderkājiem, jo kāja balsta vēderu.

III Es pats!

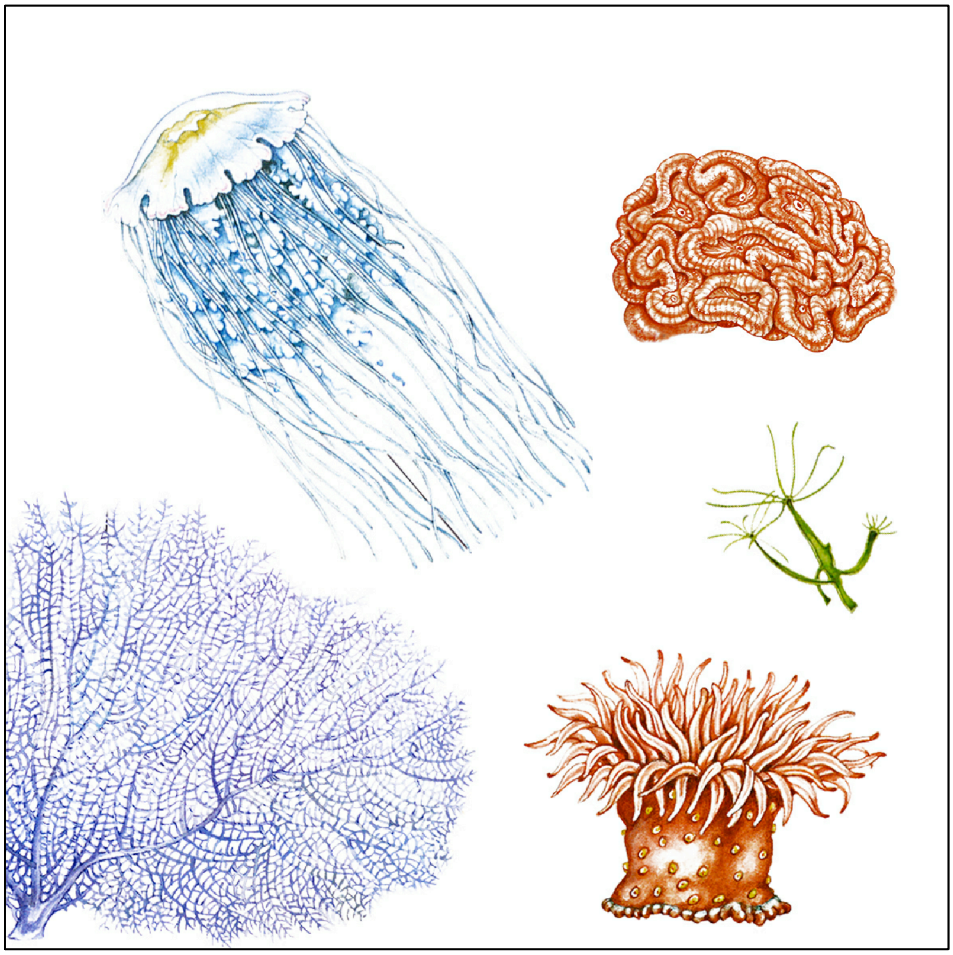

Koraļļi un medūzas ir bezmugurkaulinieki, kas tāpat kā aktīnijas un hidras pieder pie zarndobumaiņa tipa. Tie dzīvo jūrās un okeānos un pārtiek no citiem dzīvniekiem, ko nomedī, izmantojot īpašas dzeļšūnas. Zarndobumaiņi var būt polipa vai medūzas tipa. Polipi ir tādi zarndobumaiņi, kas ir piestiprinājušies pie zemes jūrā vai okeānā ar pēdu, bet medūzas ir brīvi peldoši zarndobumaiņi.

III Es pats!

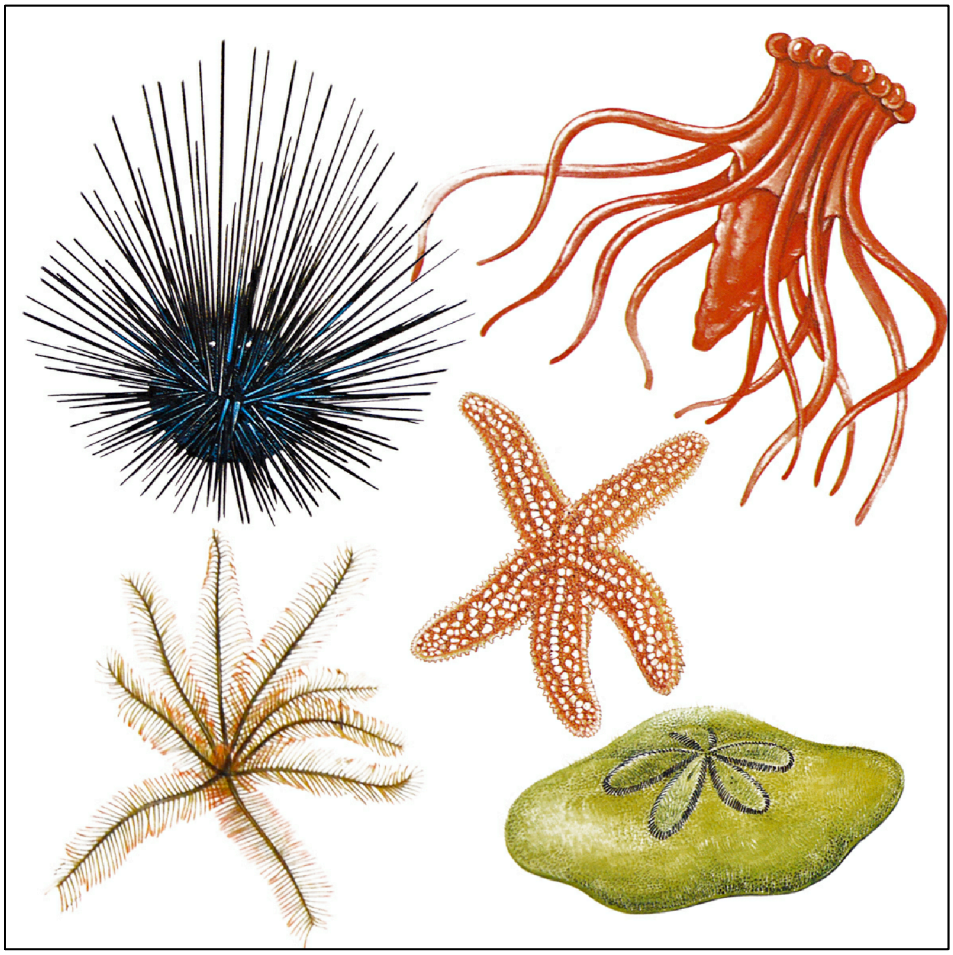

Adatādaiņi arī ir bezmugurkaulinieki. Adatādaiņiem ir kaļķa skelets ar dažādiem izaugumiem. Uz ķermeņa tiem var būt dzelkņi, adatas un cita veida izaugumi. Visi adatādaiņi dzīvo jūrās, izņemot jūrasgurķus, kas var mitināties arī okeānu dzīlēs. Gandrīz visi adatādaiņi, piemēram, jūraseži, jūraszvaigznes un čūskastes, spēj lēnām pārvietoties, bet jūraslillija ir piestiprinājusies ar kātu pie jūras dibena.

III Es pats!

Sūkļi ir bezmugurkaulinieki. Kādreiz cilvēki domāja, ka sūkļi ir augi, nevis dzīvnieki, jo tiem nav audu un orgānu, piemēram, kuņģa un sirds, un tāpat kā augi tie gandrīz visi dzīvo piestiprinājušies pie jūras dibena. Sūkļi barojas filtrējot caur savu ķermeni ūdeni ar sīkām barības vielām. Tie var būt visdažādāko formu, piemēram, krūmveida, mucveida un var izskatīties pat pēc vāzes.

III Es pats!

III Es pats!

Tārpi arī ir bezmugurkaulinieki. Vispazīstamākie tārpu tipi ir plakantārpi, veltņtārpi un posmtārpi. Tie dzīvo augsnē, ūdenī, citos dzīvniekos un pat cilvēkos. Tārpi elpo caur ādu. Tārpi var būt visdažādākā garuma - gan tik īsi, ka tos var saskatīt tikai mikroskopā, gan 30 metru gari.

III Es pats!

Viktorija Ozola
2018

Izmantotie attēli dzīvnieku kolāžām no šādiem avotiem:

1. *Makajs Dž., Makgī K. (2009) Ilustrētā enciklopēdija bērniem, Dzīvnieki, Rīga: Zvaigzne ABC*
2. *Latvijas Daba portāls (2018) Sugu enciklopēdija, https://www.latvijasdaba.lv/*